

JÍT PODZIMEM

Přišlo to jako blesk z čistého nebe. Touha vypravit se k jesenickým stráním s ním cloumala od chvíle, kdy zatoužil po samotě, takové, která má očištnou sílu. Auto příliš nezatížil: kulovnice, dalekohled, pár dobrot na posilnění spolu s několika lahvemi vína. A ještě něco – na sedadlo spolujezdce položil koženou složku uzavřenou uzávěrem. Usedl za volant a opatrně vyjel. Plyn přišlápl až na nové cestě do Opavy. V hlavě se mu střídaly myšlenky vyvolané dopisem spolužačky. Pouhých pár vět: „... byli jsme plašší, pluli jsme krásným, bezstarostným a ničím nezatíženým telecím mladým životem... lehkovážně, až nesnesitelně...“

Motivující myšlenky, velmi podobné těm, které pan Šrámek vtělil do nesmrtelného Stříbrného větru.

Jakmile projel Opavou, znovu trošku více sešlápl plyn. Myšlenky spolužačky vyvolaly obrazy těch, s nimiž prožil léta studií na střední škole: Vojtěch, Pavel, Olda, Zbyněk, Jarda... Slávka, Jindra, Jana, Věrka, Miluška...

Sakra, moci tak vrátit čas o pár desítek let zpátky! Usednout s nimi u stolu na jeho nejmilejší lovecké chatě, a třeba jen mlčet, ale prožívat přítomnost těch, kdo jeho život obohatili společně absolvovanými roky. Když se s nimi po maturitním večírku loučil, napsal pár bujarých veršů: „... v opilství jsme se poznali, v opilství dále žijem, zlatavé víno radosti, pro radost dále pijem. Až sbohem si budem muset dát víno necht' pohlít slova, zpijem se tak, že nevstanem – a pak? Pak budem pít znova...“

Blížil se ke Krnovu, zvolnil jízdu, protože tam často číhali policisté, kteří se ukájeli na neopatrných řidičích. Motor tiše brumlal a v jeho rytmu se mu vybavily další myšlenky spolužačky: „... stejně mi připadá, jako bychom navázali na náš nedokončený rozhovor z minula...“ Měla na mysli dobu před padesáti lety, dobu jejich mládí a kratinkou společnou procházku. Přesně věděl, kde se na chvíli zastavili. Usmál se, jen tak zlehka, téměř neznatelně – a povzdechl.

Město Albrechtice, Třemešná, odbočka na Jindřichov. Cesta je tam úzká, za podjezdem pod tratí pomalu najel na lesní cestu a pak už auto stoupalo nahoru. Musel jet opatrně, protože voda vymlela v cestě hluboké rýhy, které lesníci nijak neupravili. Proč také, když už byly lesy vytěžené, takže těžké traktory k vrcholku Poháru neměly důvod zajíždět.

Táhlý oblouk cesty a za ním se vynořila chatička. Prožil v ní desítky let. Dost často sám, někdy s loveckými přáteli. To, co prožíval ve zdejším revíru, bylo inspirací jeho literární tvorby. Když otevíral dveře chatky, vybavila se mu ještě další myšlenka, v níž spolužačka letmo zmínila kousíček historie její rodiny: „... starý kocour se vracel a sedával na obrysech domku mých prarodičů. Přišli o něho kvůli výstavbě hutního podniku...“

Pár vět, z nichž lze vytušit mnohé. Další inspirace? Pobídka, aby jako odezvu napsal své pocity? Vyznat se, že díky několika větám se z hlubin paměti

vynořují vzpomínky, jejichž cena má pro něho dnes nezměřitelnou hodnotu? Tu lidskou, jaká byla vytlačena vším tím balastem ze stresu života přetechizované lidské komunity. Zimy bez sněhu, jara, která už znají mrazy spalující kvetoucí stromy a devastující povodně, léta suchá, horká, bezvodá, vyčerpávající...

Uchopil ten nápad a najednou věděl, jak ho zarámovat, aby ladil s hnutím jeho duše. Byla to příležitost, čím splatit dluh a jedno roční období nabízelo vše – barvy, vůně, melancholii i svěžest prožitku.

V krbu zapraskalo dříví, plameny byly nejen zdrojem světla, ale především tepla. Usedl do křesla, v ruce sklínku s červeným vínem, připravený dát vzpomínkám průchod. Na kolenou měl položenou onu koženou složku. Zavřel oči a rázem byl tam, kde se rozdávají netušené dary.

... Podzim bývá zlatý, teplý a – voňavý. Přichází v pravý čas, aby rozestřel mlžný chlad po spálených loukách. Zašustí stébly strnišť a vlaštovkám naznačí, že nadešel čas velkého putování.

Vnímal jeho blízkost už dlouho předtím, než pavoučci poutníci usednou do náručí větrným hříbátkům. Vytušil jeho přítomnost z pohybu svištících kachních letek; brokovnice bývaly rozpálené, rány bušily do prostoru a rozhazovaly hrsti broků.

Jeho podzim býval časem pro horské toulky, ale dnes už marně hledá troubící jeleny; doplatili králové horských revírů na lidskou zášť! K jeho loveckému podzimu však stále ještě patří – v hořkosladkých vzpomínkách – chata na Poháru, jedné z jesenických hor, po jejichž stezkách kdysi bloudili jeleni a srnčí svou šedí zaplňovalo mezery mezi buky.

Pohárská chata je malinká, skromná, takové 'srdíčko', které lovcům dávných časů ťukalo v ústrety, když na malé mýtince vystoupili z auta a nedočkavě vdechli vzduch s příměsí naděje, lesního šera a mrazíky postříbřených strání.

Jít podzimem, čekat na něj a pak se toulat jesenickými revíry, to byla jeho celoroční touha. Ještě dnes v něm přežívá, pečlivě ukrytá, aby svými vzdechy neodradila vzpomínky. Aby nezaplašila podivnou touhu vrátit čas o pár desítek let zpátky. Také toužil probudit kamarády, kteří vyměnili jsoucnost za nezměřitelnost času – tam, někde, kam nedohlédl – zatím.

To ještě čekaly hory, čekali jeleni i zelení kamarádi. Sešli se v chatičce, kterou pro ně kdysi dávno postavil jeden z nich, ten, jemuž byl dán dar fantazie. Ve svých představách spatřil právě na tomto místě LOVCE; vynořil se mezi zlatými lístečky buků, klobouk pošinutý na stranu, ruce zbarvené do červena, protože právě někde na vrcholové pasece složil jelena.

Všem těm, kteří si vysloužili název Lovci z Poháru, uletěl podzim jako střela vypálená z kulovnice. Snažili se ho zastavit, zpomalit jeho opatrné kroky, aby mohli sklínku červeného vypít beze spěchu, labužnický, znalecky vychutnat do poslední kapky každíčkou příchut' perlivé ušlechtilosti. Červené víno připomenulo Moravanky, děvčata v krojích, s tvářemi růžovými a zlatými;

uprostřed vinohradu i dnes ještě voní štrápece vína i dech žen, protože každý muž je LOVEC a každá žena DIANA.

Jít podzimem může jen ten, kdo miluje život, protože podzim je vrcholem života, zráním, sbíráním plodů. A plodem je v čase podzimním všechno: jelen či laň, sklenice vína – nebo pouhá vzpomínka, jejíž adresa je zapsána v notýsku minulosti.

Snad i proto si stále namlouvá, že až letos přijde podzim, strčí do kapsy hrst nábojů, batoh naplní tím nejnужnějším, protože jeho živitelkou bude puška (a nebude-li mít lovecké štěstí, podarují ho lískové keře s chvostičkami oříšků) a vydá se k horským svahům, vstříc podzimu, protože ON právě tam začíná svou vládu. Bude se brouzdat šustícím listím, sbírat bukvice a přesladké ostružiny. Navštíví i pstruhy v horských tůňkách; také oni zaplatí daň. V té době sice chutnají svatokrádežně (ale copak smečky vyder a kohorty všelijakých létavých loupežníků respektují ohledy na lidské zákony?). Ale bez tečkovaných krasavců z proudů horských potoků by jeho setkání s podzimem nebylo úplně, bylo by chudičké, ošizené...

Pokud by kdokoli v té době zabloudil k Poháru a našel chatičku přikrčenou mezi třemi smrky-semenáči, ať vejde bez klepání, usedne na bukový špalek a místo pozdravu se usměje. I pro něj tam bude připravena sklínka vína, do něhož Moravanky přimíchaly něco slibného, i pro něho zbude něco na zub s příchutí zpěněné krve. Až bude odcházet, jedinou odměnou hostiteli se stane přiložené polínko do krbu. Oheň ožije, vzplane, jiskry ozáří blízké přítmí a na uvolněné místo přisedne PODZIM, aby si s LOVCEM popovídal něco moudrého, laskavého, teskného i úsměvného zároveň, protože i tento vládce je lovcem, lovcem lidských srdcí...

Otevřel oči a vrátil se do reality. Fráňa Šrámek a jeho Stříbrný vítr přijal lovcův nápad vložit do původního textu myšlenku Ovidia: „Proud, který uplynul již, se zpátky přivolat nedá, chvíle, jež minula, vrátit se nemůže zpět.“

Ale ani to nemohlo zabránit vyslovení díky spolužačce, která svými myšlenkami připomenula nádheru mladých let, prožitých někde tam, daleko, kde ve skrytu dozrávají vzpomínky jako červené vínko, jiskřící ve sklenici. V té chvíli otevřel složku a z ní vyňal fotku maturitního tabla. Odlesky plamenů ji ozářily a on tak lehce našel tvář své spolužačky. Hranou malíku přes ní něžně přejel, jako kdyby odstraňoval neviditelné smítko. Ovanul ho teplý závan a s ním ČAS přinesl vůni pálené bramborové natě, vůni chmelových plantáží, vůni zasněžených strání jedné slovenské hory, i vůni vlasů...

Pomalu pozvedl sklenici s vínem, aby osmnáctileté dívce, jejíž krásu a půvab si díky fotografii vybavil tak živě, jako by ji viděl před sebou, připil – a pak sklonil hlavu v úctě a pokoře slušící té chvíli...

Štěpán Neuwirth